

▶ **IMDis arbeid med barn og unge**

Barn og unge på flyttelasset

**Vestlandet – eit fleirkulturelt samfunn
Bergen 12. juni 2006**

**Osmund Kaldheim
Direktør i Integrerings- og mangfoldsdirektoratet**

Tema:

- **Presentasjon av IMDi**
- Befolkning
- Bosetting
- Utdanning
- Prosjekter
- Nyheter

Mål for etterkommerne (barna): Like muligheter og like levekår som andre barn

- Like rettigheter og plikter for alle, herunder lojalitet til lov- og regelverk
- Fravær av rasisme og diskriminering
- Vilje og evne til å inkludere mennesker som er forskjellig fra en selv
- Respektere ulike måter å være norsk på, og at norsk kan snakkes med aksent
- Verdsette sosial tilpasningsdyktighet og fleksibilitet
- Løse konflikt og sosial spenning innenfor demokratiske rammer og med aksepterte virkemidler

Mål for barn som vokser opp i Norge:

- **Mestre skole og utdanning på linje med andre**
- **Ha like muligheter i arbeid som voksne**
- Delta på linje med andre i det sivile og politiske liv
- oppleve tilhørighet og aksept for den man er

IMDi: Bakgrunn for opprettelsen

- Styrket, mer koordinert og målrettet innsats for å inkludere innvandrere
- Høyere prioritet og tydelige mål
- Ny organisasjonsstruktur for kompetanseutvikling og –spredning
- Premissleverandør
- Utøvende organ for statens integrerings- og mangfoldspolitikk
- Skille migrasjon og regulering fra integrering og mangfold

Kort om Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi):

- 114,75 årsverk pr 1.1.2006
- 79,2 mill kr i driftsbudsjett
- ca 2,8 mrd kr i tilskuddsforvaltning av totalt 4 mrd kr for feltet
 - Landsdekkende: Narvik, Trondheim, Bergen, Kristiansand, Gjøvik, Oslo
- Kjerneoppgaver: Arbeidsrettet integrering gjennom dialog med innvandrere, bosetting, intro-program, norskopplæring, tolk, likeverdige tjenester
- Nettverksarbeid: Org/grupper, kommuner, statlige etater, forskningsmiljøer, partene i arbeidslivet

► Direktorat – oppgaver/rolle:

- Iverksette beslutninger
- Forvaltning: bl.a. tilskuddsforvaltning
- Kompetansesenter: råd og veiledning

Fokus 2006

Faglig:

- bidra til økt sysselsetting og redusert arbeidsledighet blant innvandrere og etterkommere

Organisatorisk:

- etablere IMDi som eget direktorat
- nettverksbygging

Tre store prosjekter:

1. Arbeid
2. Intro 2 år
3. Dialog

Strategisk tilnærming:

- kunnskap – prøving - handling

- Analyse – dokumentasjon – kartlegging
 - ▶ FoU: monitor, oversikt, tema,
 - ▶ SSB
 - ▶ sektorregistre
- Prosjekter – utvikling – utprøving
 - ▶ IMDi: tilskudd – samarbeid
 - ▶ Samhandling: kommuner, statlige etater, frivillige
 - ▶ Rapportering
- Sektoransvarsprinsippet
- Ressursmobilisering – samhandling med innvandrerorg./-grupper, frivillige etc.
 - ▶ Fra problem til ressurs: vilje til samhandling

Barn og unge

- Ca 120.000 barn og unge under 25 år
- Første generasjon etterkommere (ca 64.000) i skole på vei inn i voksenlivet

Mål:

- Inkludering
- Voksnes ansvar for barns muligheter
- Like muligheter i utdanning
- Likeverdige offentlige tjenester

► Nye tiltak 2006:

- Gratis kjernetid i barnehage for alle barn i områder med høy andel minoritetsspråklige barn. (10 mill kr)
- Språkkartlegging av 4 åringer
- Integreringstilskudd til familiegjenforente gjeninnføres

For alle:

styrke familiens omsorgsevne

Mestring

Avlastning

Tilrettelagte tiltak

Hjelp/støtte til omsorg

Foreldreveiledning – nettverk

Samarbeid: familie – nettverk – frivillige – kommune - stat

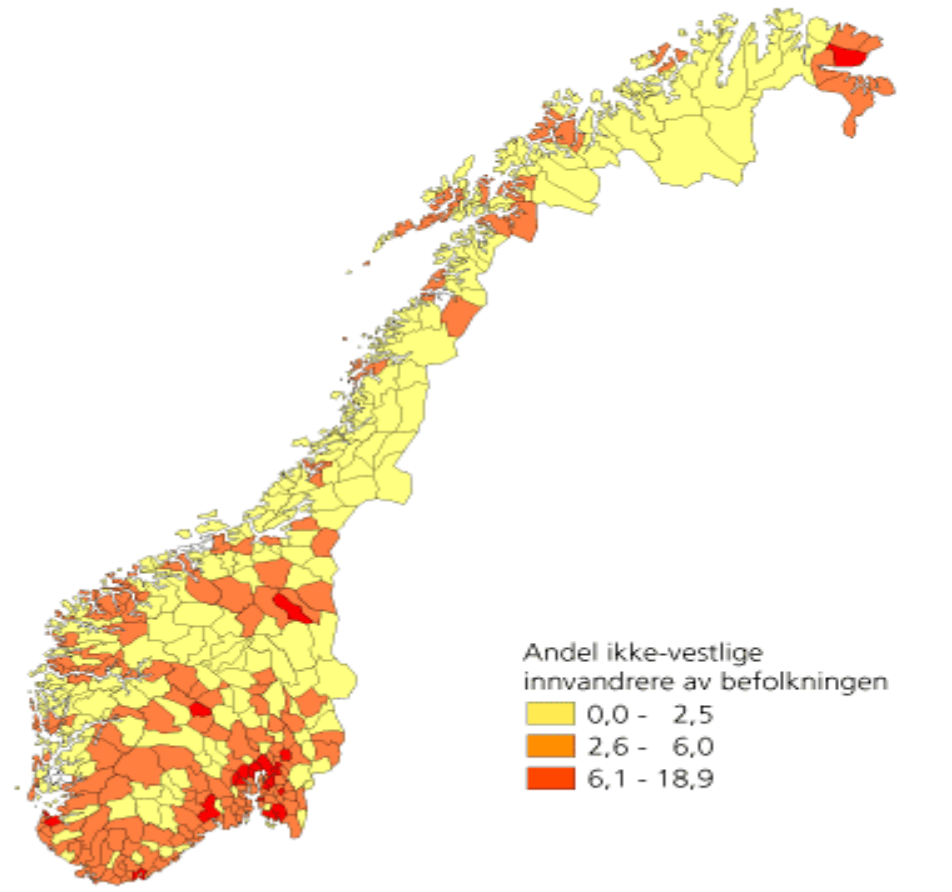

Tema:

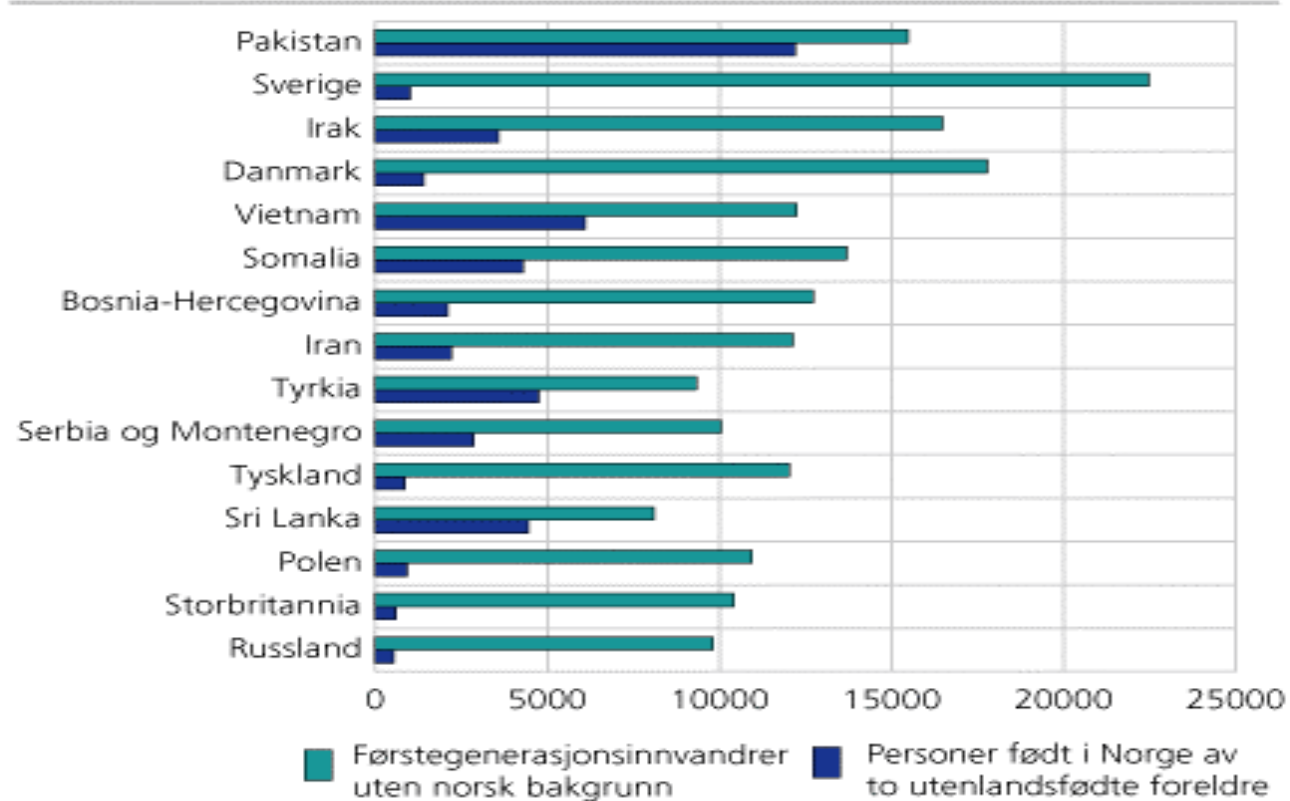
- Presentasjon av IMDi
- **Befolkning**
- Bosetting
- Utdanning
- Prosjekter
- Nyheter

**Ikke-vestlig innvandrerbefolkning i prosent av folkemengden.
1. januar 2006**

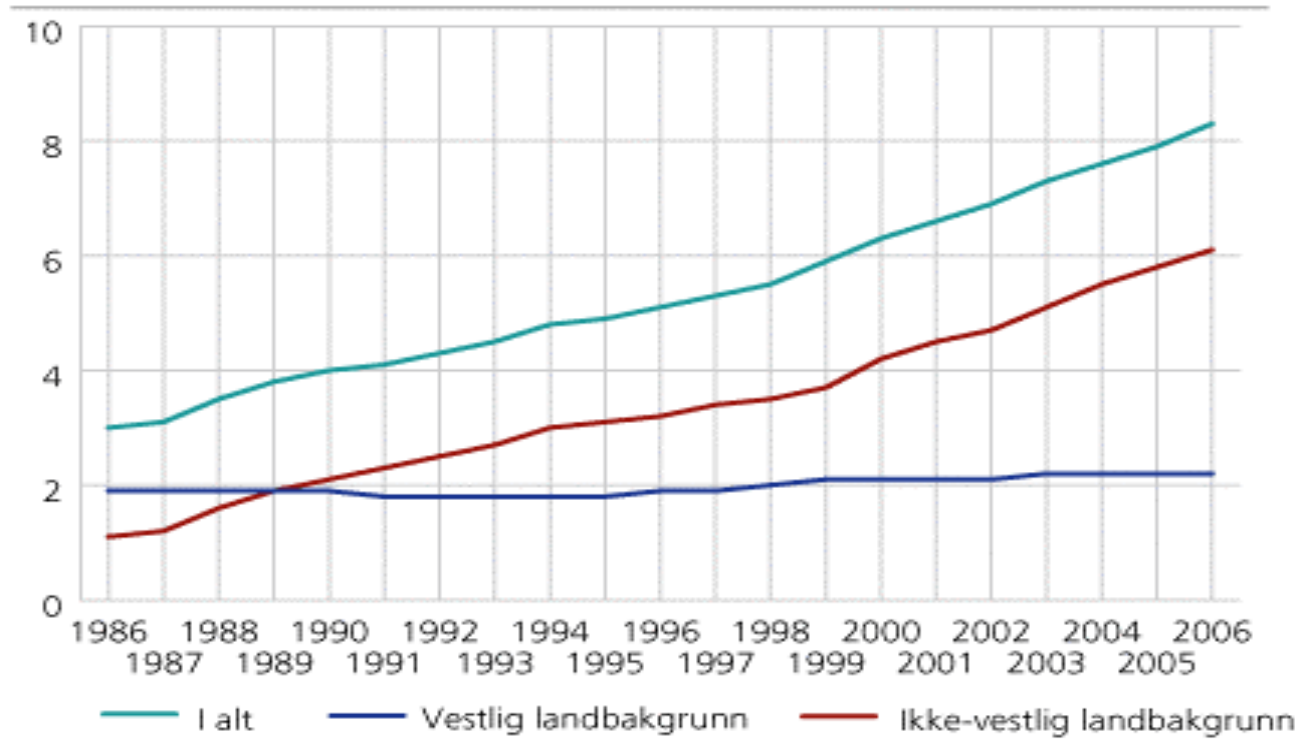

De 15 største innvandrergruppene i Norge. 1. januar 2006. Absolutte tall

Kilde SSB

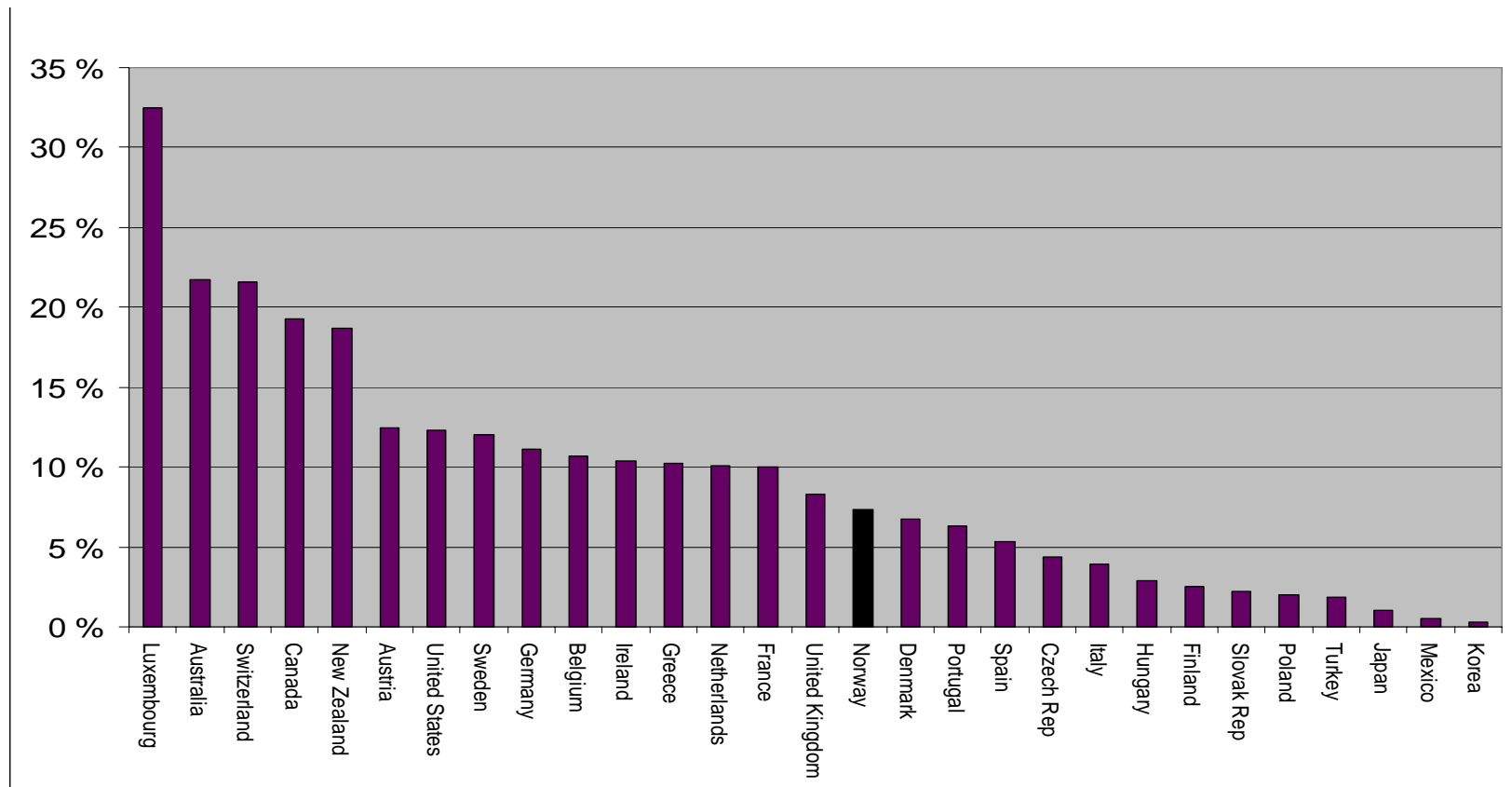
Innvandrerbefolkningens andel av Norges befolkning, etter vestlig og ikke-vestlig landbakgrunn. 1. januar 1986-1. januar 2006

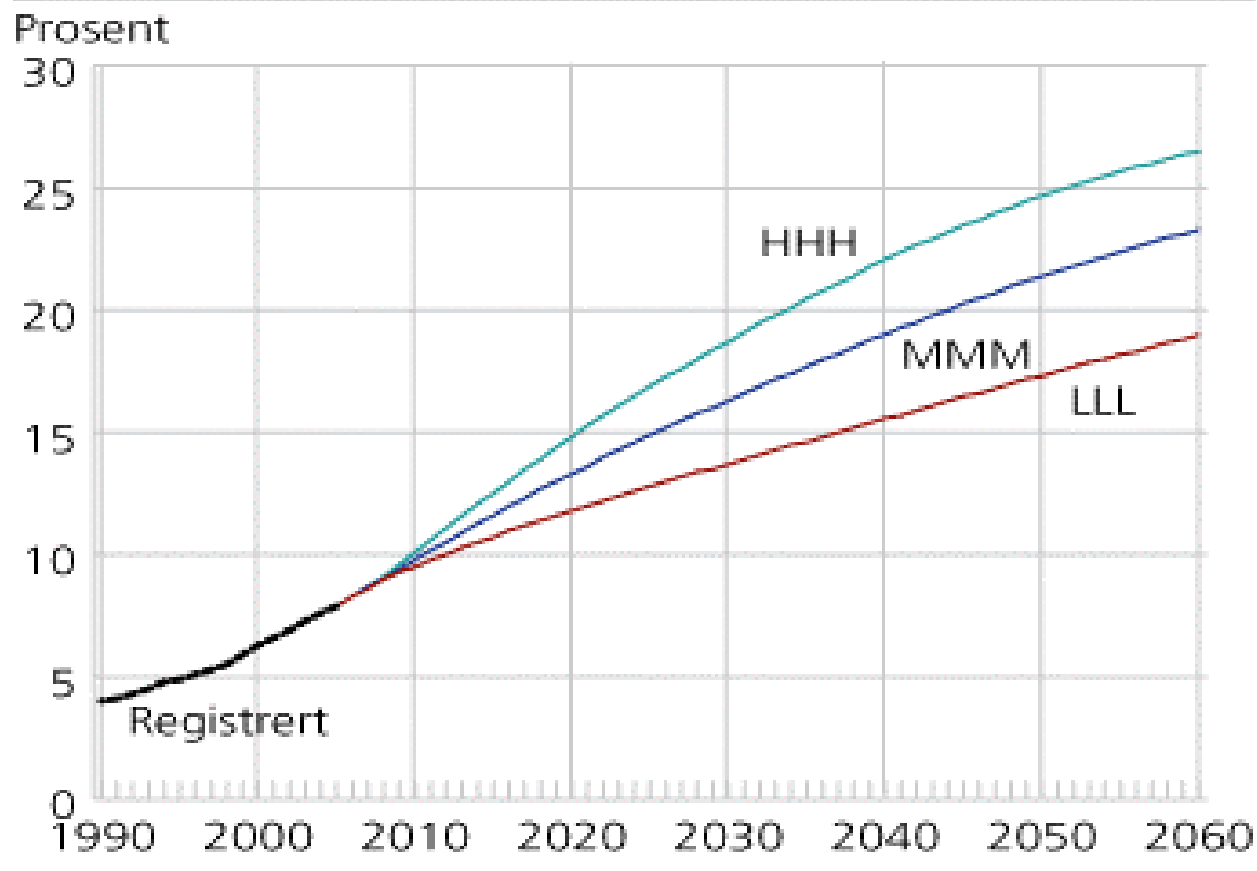
Kilde SSB

Har Norge en stor innvandrerbefolkning? Andel utenlandsfødte i OECD-området i årene 1999-2003.

Figur 9. Innvandrerbefolkningens andel av totalbefolkningen. Registrert 1990-2005 og framskrevet i tre alternativer 2006-2060. Prosent

SSBs fremskrivninger av innvandrerbefolkningen

- Innvandrerbefolkningen vil vokse sterkt, fra 387 000 i dag til mellom 1 og 2 millioner i 2060, eller mellom 19 og 27 prosent av folketallet.
- Den omfatter personer født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre og deres barn født i Norge.
- Usikkerhet om innvandringen gjør at også størrelsen på innvandrerbefolkningen framover er svært usikker

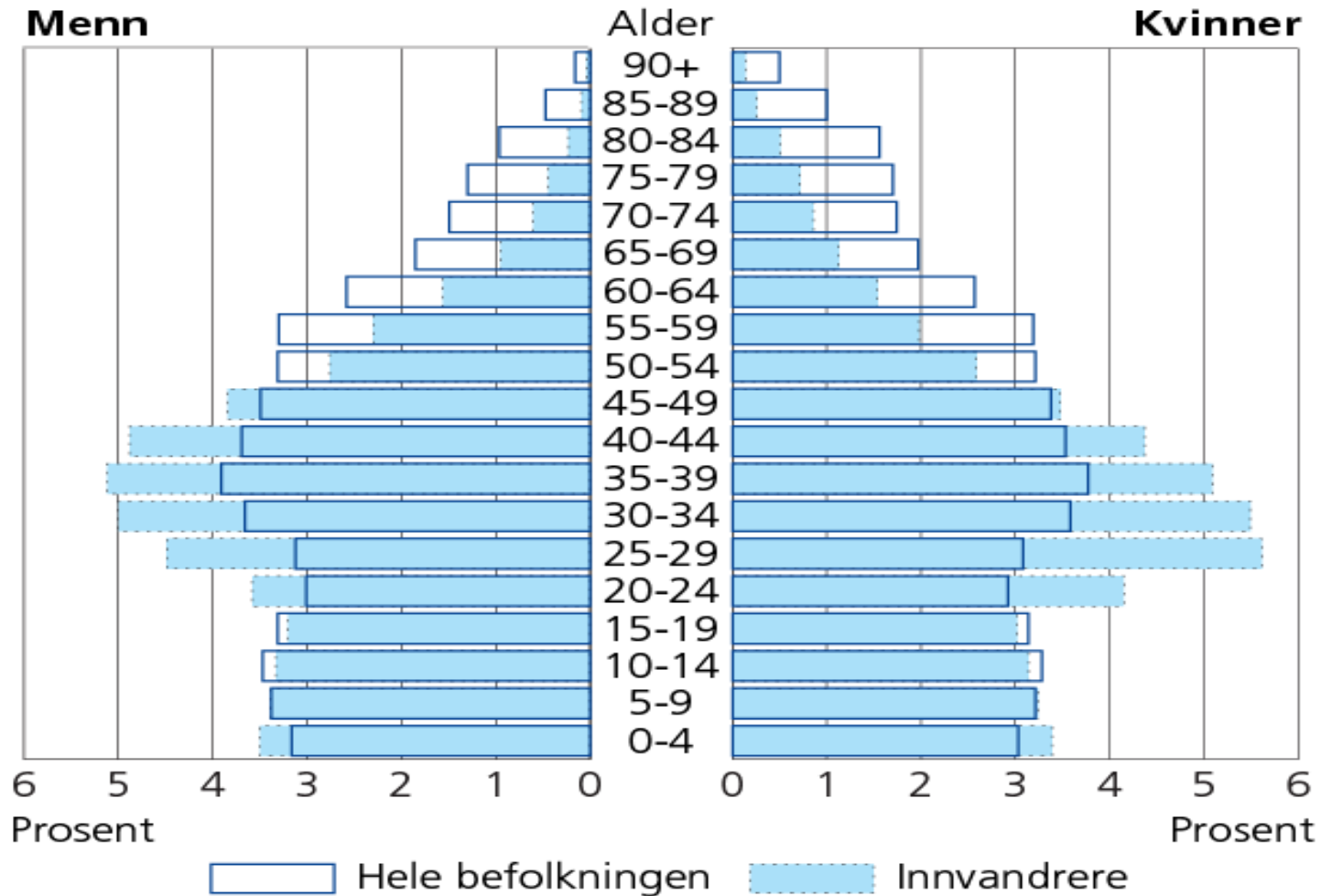
Barn og unge med innvandrerbakgrunn – noen fakta

- Barn med innvandrerbakgrunn utgjør 7,3 prosent av folkemengden mellom 0 og 17 år
- Barn med bakgrunn fra ikke-vestlige land stod for 89 prosent av alle barn med innvandrerbakgrunn
- 71 prosent av alle førstegenerasjons ikke-vestlige innvandrere i alderen 0-17 hadde flyktningbakgrunn
- De fleste barn som er førstegenerasjons innvandrere har kort botid. Bare 20 prosent hadde botid på 10 år eller lenger
- Barn med bakgrunn fra tredje verden utgjorde 24 prosent av alle barn i Oslo

Kilde SSB

Befolkningspyramide for hele befolkningen og innvandrere¹. 1. januar 2006. Prosent

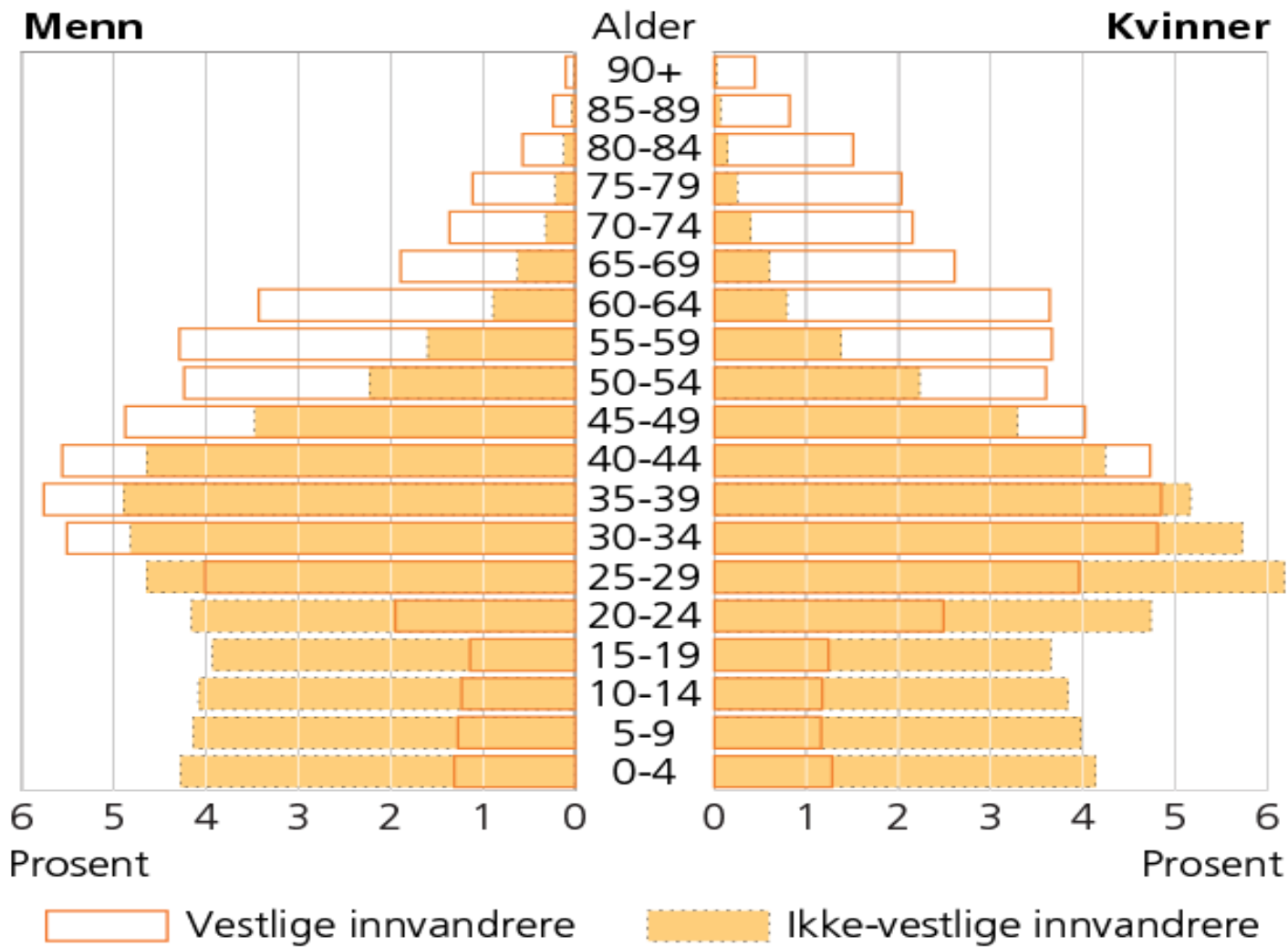
¹ Innvandrere er personer med to utenlandsfødte foreldre.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Befolkningspyramide for vestlige og ikke-vestlige innvandrere¹

1. januar 2006. Prosent

¹ Innvandrere er personer med to utenlandsfødte foreldre.

IMDI s tiltak rettet mot voksne – av betydning for barna

- Introduksjonsordningen og "rett og plikt til norsk" er de store satsingene i integreringspolitikken. Målsettingen er at flere innvandrere kommer i arbeid, snakker norsk og er selvforsørgende.
- At foreldre kvalifiseres/snakker norsk og kommer i arbeid er viktig også når det gjelder oppfølging av barna.
- At innvandrerforeldre kommer i arbeid motvirker "fattigdom" blant innvandrerbarn.
- Norsk kunnskaper er blant annet nødvendig for å kunne følge opp barna i skole og fritid.
- Innenfor introduksjonsprogrammet har det vært en satsing på "foreldre-rettede" tiltak. Prosjekter i 28 kommuner fikk tilskudd i 2005.

Tema:

- Presentasjon av IMDi
- Befolkning
- **Bosetting**
- Utdanning
- Prosjekter
- Nyheter

Enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger

- UDI har ansvaret for behandling av asylsøknader
- UDI har ansvar for barn i mottak som venter på avgjørelse i sin asylsøknad. Oppgaven planlegges overført til Barnevernet jf. Soria Moria -erklæringen
- IMDIs oppgaver knyttet til enslige mindreårige:
 - ▶ IMDi har ansvaret for bosetting av enslige mindreårige asylsøkere.
 - ▶ Econ- analyse kartlegger bo- og omsorgstilbudene enslige mindreårige får i kommunene på oppdrag fra BFD. IMDi deltar i referansegruppe
 - ▶ IMDi deltar også i en arbeidsgruppe som vurderer omsorgsovertagelse fra UDI til Barnevernet for enslige mindreårige under asylsaksbehandlingen

► Bosetting av barn og unge (1)

- IMDis mål: kortest mulig opphold i asylmottak for barn som har fått oppholdstillatelse og bosetting i egnet kommune
- Ved utgangen av april befant det seg 1559 personer med oppholdstillatelse i mottak som skal bosettes. Av disse var 435 barn under 18 år.
- Cirka 135 (30 %) av disse 435 barna hadde en ventetid på over 6 måneder fra vedtak om opphold. Disse sakene er høyt prioritert i bosettingsarbeidet

► Bosetting av barn og unge (2)

- Bosettingsbehovet for enslige mindreårige i 2006 er beregnet til 125 personer. For de under 15 år legges det opp til stor grad av direkte bosetting i kommune.
- IMDi deltar i arbeidsgruppe under AID som vurderer forholdene for barn som bor i asylmottak. Gruppen vurderer både hvordan saksbehandlingstiden kan reduseres i alle ledd (asylbehandling, bosetting, retur, osv) og hvordan de fysiske forholdene i mottakene bør være for barn.

Kulturorientering (CO) for barn og unge som kommer til Norge som overføringsflyktninger

- Overføringsflyktninger er flyktninger som kommer til Norge etter anmodning fra UNHCR. Norge har en kvote på 1000 overføringsflyktninger i 2006. Mange av disse er barn.
- Overgangene til å bo i et helt nytt land, Norge, er vanskelig for mange flyktningbarn.
- Barn i alderen 8 til 14 år får 2 dager - totalt 10 timers – kulturorientering. CO skjer før flyktningene reiser til Norge. Ungdom 15-18 år følger kursene for voksne
- International Organization for Migration (IOM) utfører CO på oppdrag fra IMDi
- Bruken av flyktningenes morsmål som undervisningsspråk maksimerer læringseffekten. Temaer er blant annet generell informasjon om Norge, informasjon om norsk skole, å være barn i Norge og kulturforskjeller
- Hensikt: forberede barna på det å flytte til et nytt land

Tema:

- Presentasjon av IMDi
- Befolkning
- Bosetting
- **Utdanning**
- Prosjekter
- Nyheter

Utdanning:

- Utdanning er den viktigste nøkkelen til innpass i det norske samfunnet for unge med innvandrerbakgrunn. Utdanning er viktig for å sikre at innvandrerungdom kommer i arbeid og deltar i samfunnslivet når de blir voksne.
- Innvandrerbefolkningen utgjorde 7,5 prosent av barna i barneskolealder og 7 prosent av barna i ungdomsskolealder i 2004 (kilde SSB)
- 35 800 elever i grunnskolen fikk særskilt norskopplæring i 2005 (kilde SSB)

Utdanning – resultater:

- Andelen personer med innvandrerbakgrunn som deltar i videregående opplæring har økt de senere årene (kilde SSB)
- Etterkommere har generelt bedre resultater på skolen enn førstegenerasjons innvandrere (kilde SSB)
- Vestlige innvandrerungdom har bedre resultater på skolen enn ikke- vestlige innvandrerungdom. (kilde SSB)
- Blant innvandrere er det mange elever med gode skolerresultater. For eksempel hadde 7 500 (3,6 %) av de registrerte studentene ved universiteter og høyskoler i 2003 innvandringsbakgrunn (Kilde: Støren 2005)

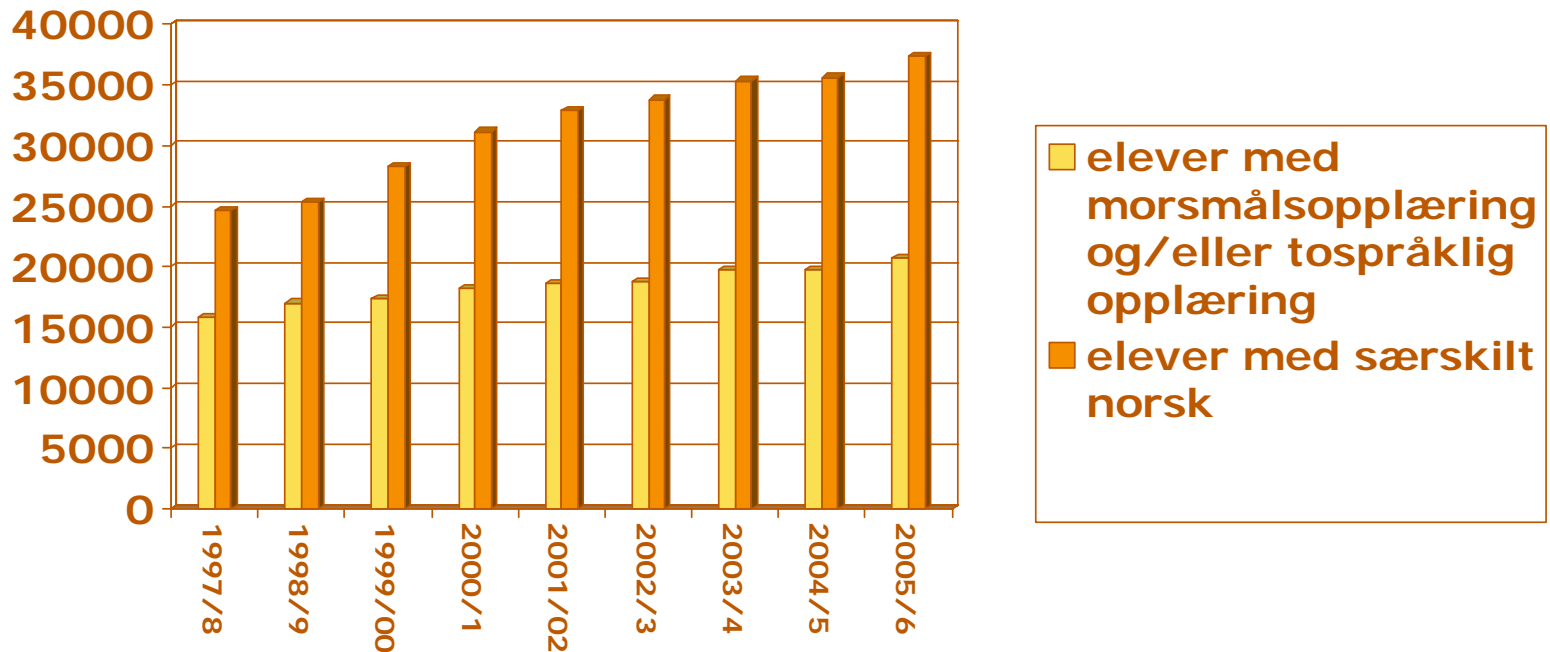

Utdanning – to prosjekter:

- IMDi deltar våren 2006 i arbeidsgruppe under Kunnskapsdepartementet om gjennomføringsgraden i videregående skole
- *"Ingen utenfor"*, Redd Barnas skoleprosjekt er et spennende prosjekt. Fokus på at unge nyankomne barn inkluderes og ønskes velkommen i skolen.

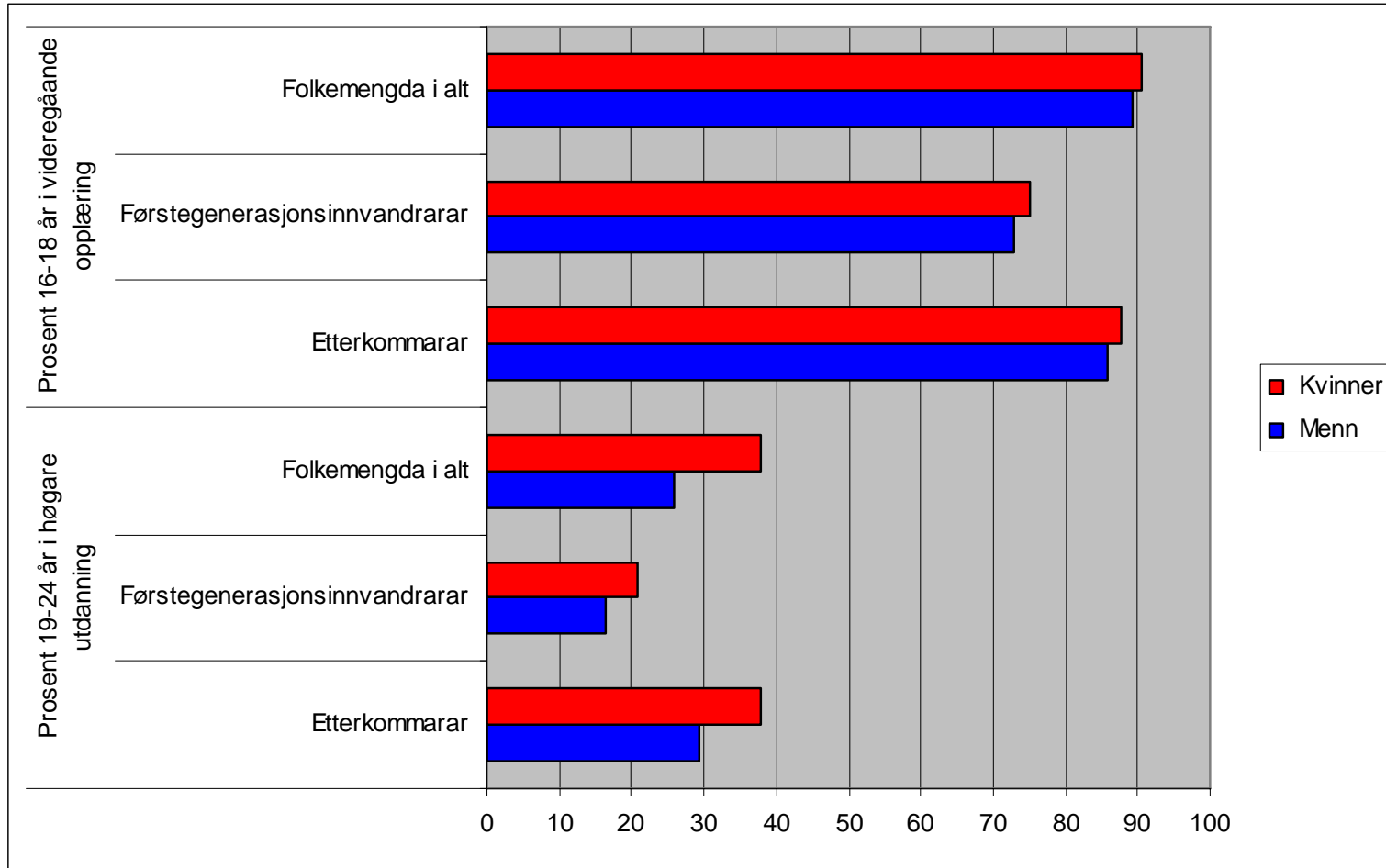
Økende antall elever med morsmålsundervisning og særskilt norskundervisning

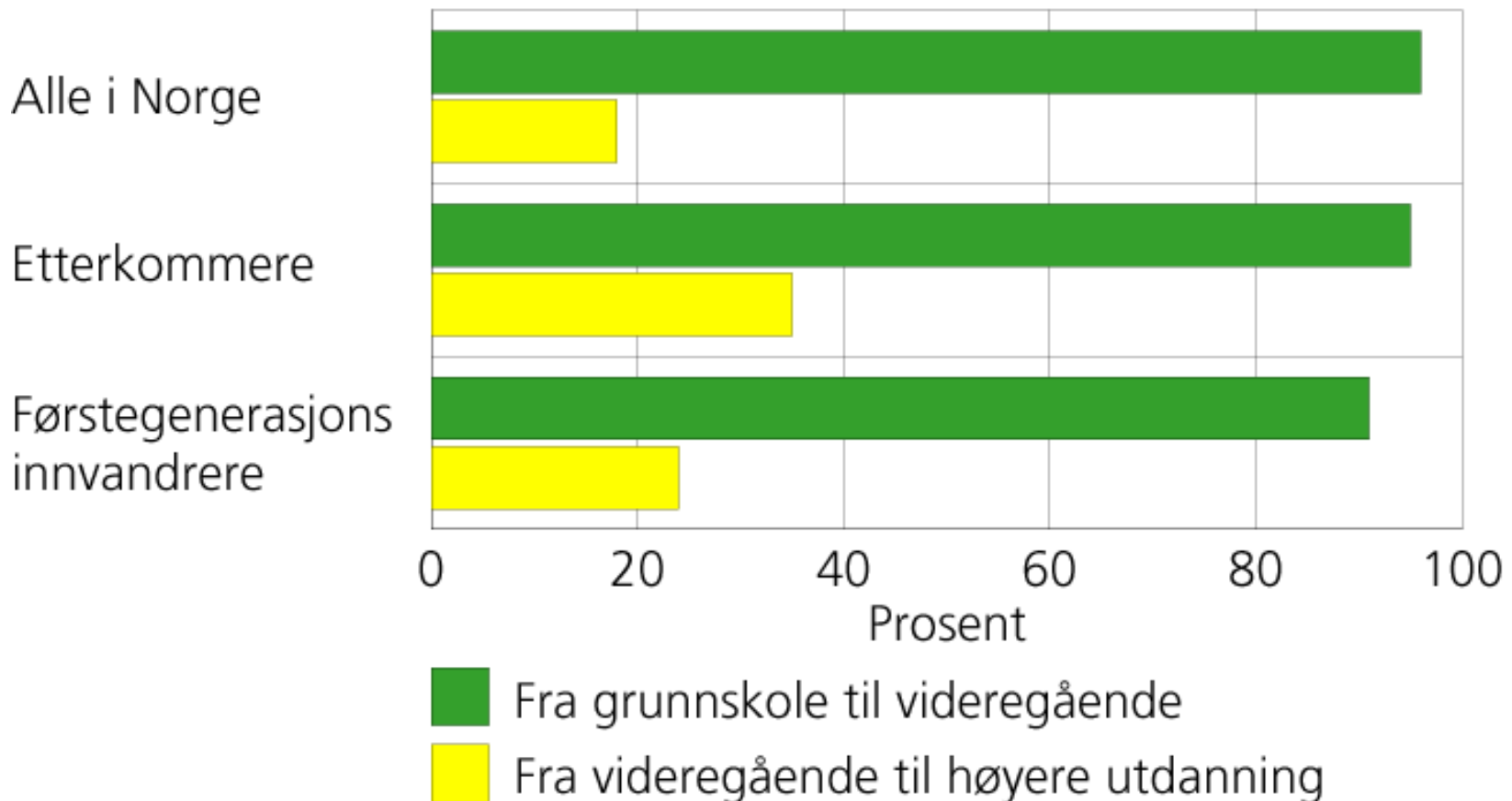
Kilde SSB

Prosent under utdanning av folkemengden 16-18 år og 19-24 år, høsten 2004. Hele landet

Overganger i skolesystemet 2003. Andel i gang med utdanning på neste trinn 1/2 år etter avslutning. Hele landet og innvandrere

Tema:

- Presentasjon av IMDi
- Befolkning
- Bosetting
- Utdanning
- **Prosjekter**
- Nyheter

Forsøk med språkkartlegging for 4-åringer

- Tiltak fra Strategiplan "Likeverdig utdanning i praksis 04-09" fra KD
- Forsøket innebærer en kartlegging av språkferdighetene til alle barn som kommer til 4-års konsultasjon på helsestasjon i de aktuelle kommunene.
- Forsøkordning i 12 kommuner: Oslo, Bærum, Skedsmo, Lørenskog, Skien, Kristiansand, Sandnes, Stavanger, Bergen, Trondheim og Tromsø.
- Hensikt: så tidlig som mulig å fange opp svak språkutvikling hos barn generelt, og mangelfulle norskkunnskaper hos barn med et annet morsmål enn norsk.
- Gjennom råd og veiledning til foreldre, barnehagetilbud og tilrettelegging av ulike språkstimuleringstiltak vil kommunene sikre at barna blir bedre i stand til å følge undervisningen når de begynner på skolen.
- 9 mill. kroner i tilskuddsmidler utbetales av IMDi til de 12 kommunene i 2006.
- Prosjektet gjennomføres i samarbeid med SHDIR

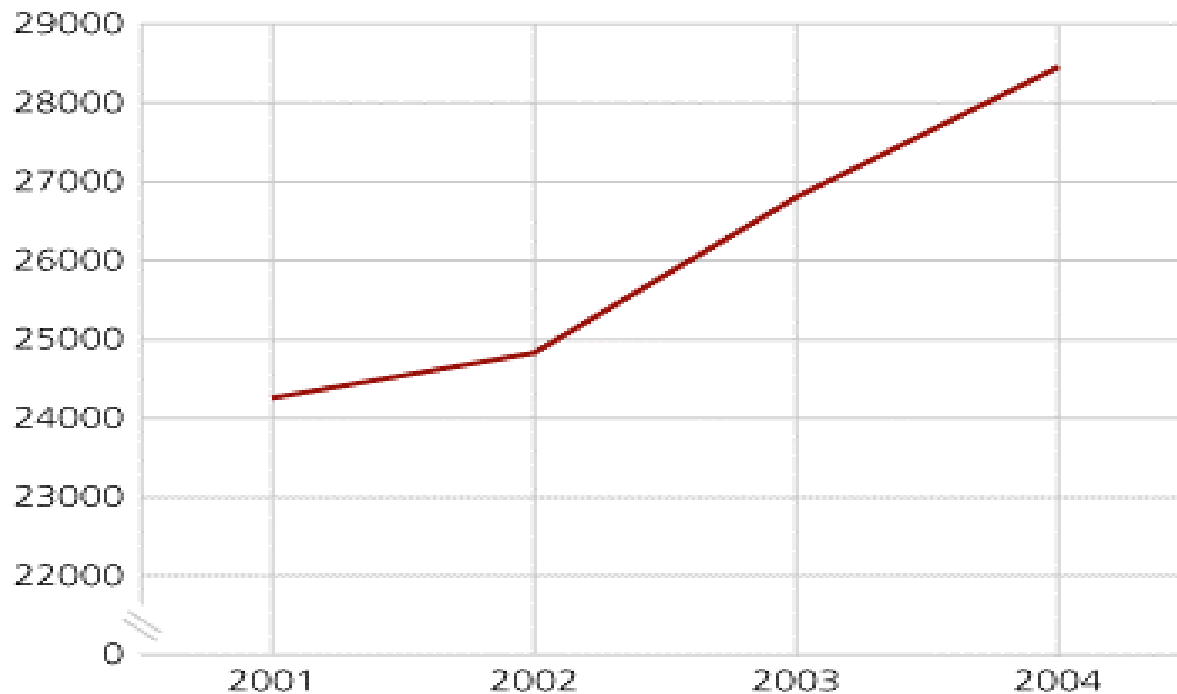
“Match-prosjektet” i Vest-Agder

- Mål: å gi offentlige virksomheter som arbeider med barn og unge med minoritetsbakgrunn, større forståelse, mer kunnskap og praktisk hjelp til hvordan de kan håndtere utfordringer i hverdagen.
- Prosjektet arbeider for felles innsats for en bedre «match» mellom brukernes mangfoldige behov og de tjenestene som fylkeskommunen og kommunene yter.
- Arbeidet har resultert i en bok og annet veiledningsmaterieil. Materiellet tar utgangspunkt i praktiske erfaringer og eksempler
- IMDi har støttet prosjektet med tilskuddsmidler. Prosjektet inngår i IMDis arbeid for mer likeverdige offentlige tjenester
- IMDi sprer erfaringer fra prosjektet

Minoritetsperspektiv i norsk familievern

Antall saker familievernet har arbeidet med i løpet av året i perioden 2001-2004

Minoritetsperspektiv i norsk familievern

- Forskningsprosjekt som gjennomføres av NOVA på oppdrag fra IMDi og BLD
- Fokus på barn. Helhetlig tenking om hva som skjer i forholdet mellom familievern og barnevern
- Metode: intervju 34 brukere av familievernkontor med minoritetsbakgrunn
- Målsetting for prosjektet er å belyse:
 - ▶ Representerer personer med innv.bakgrunn andre/nye behov, forventninger og problemstillinger for familievernet, og hvordan kan familiekontorene håndtere dette?
 - ▶ Er det samsvar mellom brukernes egne forståelser av problem og mulig håndtering/løsning, og opplevd forståelse og håndtering fra familievernets side
 - ▶ Er spesielle situasjoner og problemstillinger knyttet til brukernes migrasjons- og eksiltilværelse gjort relevant eller fått betydning i møte mellom bruker og terapeut?
- Resultatene formidles i 2007

Samarbeid og verdsetting - ungdomsprosjekt i Kristiansand

- Støttes av IMDi gjennom FOU-midler
- Et samarbeidsprosjekt mellom Kristiansand kommune, politi, barnevern, flyktningtjeneste, skole, fritidsetat, etniske minoriteter og IMDi Sør.
- Målsetting: forebygge og redusere konflikter og vold blant ungdom med minoritetsbakgrunn.
- Metode: Gjennom prosjektet er det bl.a. opprettet en mentorordning som et frivillig tilbud til utvalgte ungdommer i minoritetsmiljøet. "Mentor" har minoritetsbakgrunn og fungerer som rollemodell og "støttekontakt".
- Resultater: Gode resultater. Flere ungdommer på rett vei og hindret en videre kriminell løpebane.
- Foreldre og innvandrersorganisasjoner har også vært involvert i prosjektet.

Tiltaksplan mot fattigdom

- "Storbyprosjekter" minoritetsbarn og enslige mindreårige
Fire prosjekter for å forebygge at minoritetsungdom oppsøker belastede miljøer. Målet er tettere oppfølging av enslige mindreårige og andre unge med minoritetsbakgrunn i Oslo, Bergen og Drammen. En metode er å bruke ressurspersoner blant voksne innvandrere for å følge opp barn og unge.
- Enslige mindreårige – frivillige organisasjoner
Norges Røde Kors bygger opp ordning hvor frivillige støttepersoner (flyktningsguide) bistår etter bosetting
Norsk Folkehjelp utvikler modell for organisering av vergeordning
- "Vanskeligstilte ungdom med innvandrerbakgrunn i fengsel".
IMDI vil utlyse et prosjekt for å øke kunnskapen om situasjonen for unge med innvandrerbakgrunn i fengsel.

Prosjekter for å øke deltagelsen til unge med innvandrerbakgrunn i lokalmiljøet - 2005

- Prosjektene finansiert i 2005. I alt 8 prosjekter.
- De fleste prosjektene har som formål å få unge med innvandrerbakgrunn inn i organisasjonslivet. De fleste prosjektene fokuserer på praktisk organisasjonsarbeid.
- IMDi samler erfaringer fra, og oppsummerer prosjektene. IMDi vurderer hvordan erfaringene kan brukes videre.

2006: Eksempler på prosjekter IMDI støtter og som har fokus på barn og unge (LOFT- post 62)

Drammen kommune: *Flerkulturell oppvekst*

Med utgangspunkt i Hordalandsmodellen utvikle nettverk og veiledningsfora på tvers av tjenestestedene, Barnevernet, Enhet for enslige mindreårige flyktninger, Habiliteringstjenesten, PP-tjenesten osv

Oslo kommune - 3 prosjekter:

1. Styrke Oppfølgingstjenestens arbeid overfor min.ungdom
2. Kartlegge metodikk for gode grep i fht dialog med innvandrere foreldre. Hvordan legge til rette for større foreldreinvolvering i Oslo-skolen?
3. Tverrkulturell forståelse og komp.heving for tjenesteytere som jobber med førskolebarn i bydelen

2006: Eksempler på prosjekter IMDI støtter og som har fokus på barn og unge (LOFT- post 62)

Skien kommune: "*Foreldreprosjektet*"

Mål: Øke andelen min.språklige barn i barnehage, styrke dialog med foreldrene, informere, motivere, veilede foreldrene i fht nytten av barnehagetilbudet.

Tilpasse tilbudet bedre for denne gruppen og samtidig får styrket tverrkulturell kompetanse i kommunen.

Tema:

- Presentasjon av IMDi
- Befolkning
- Bosetting
- Utdanning
- Prosjekter

- **Nyheter**

IMDi overtar barna og ungdommens innvandringsportal

BiP har som formål:

- å gi svar på spørsmål som barn, ungdom og allmennheten har om innvandring og integrering
- å gi elever et nyttig verktøy når de trenger informasjon om asyl- og innvandring i oppgave- og undervisningssammenheng
- å gi lærere et støtteverktøy i samfunnsfag og KRL
- å nå allmennheten med basisinformasjon om disse temaene
- å gi spesielt interesserte mulighet til fordypning

- BIP overtas av IMDi fra AID.

Search bar with 'SØK' button

Velkommen til bip.no

Her på **Barnas og ungdommens innvandringsportal** finner du informasjon du kan bruke for å lære mer om innvandring og asylpolitikk.

Tema

- Innvandring
- [Asyl og flyktninger](#)
- Leve sammen
- Oppholdstillatelse
- Rasisme
- Internasjonalt
- Statsborgerskap
- Landkunnskap
- De store religionene
- Lover og regler

Undervisningspakke

Undervisningspakken "På samme lag" handler om flukt og utfordringer som er knyttet til inkludering.

I dataspillet "Mot alle odds" får du under sterkt tidspress oppleve hvordan det kan være å flykte fra et land. Deretter må du forsøke å finne fram i et fremmed miljø i et nytt land.

Andre sider

- Lenker
- Spørsmål og svar
- Stiler og fortellinger
- Nettstedkart
- Om dette nettstedet
- Føresetninger

De store religionene

